

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Ramsahai ve diğerleri/Hollanda [BD] – 52391/99

Karar 15.5.2007 [BD]

Madde 2

Madde 2–1

Yaşam

Madde 2–2

Güç kullanımı

Polisin ölümle sonuçlanan bir atışıyla ilgili yapılan soruşturmanın etkili olup olmaması, mağdur yakınlarının soruşturmaya katılım derecesi, polisleri kovuşturmaya yer olmadığına dair karara karşı mağdur yakınlarının açtığı davanın yargılamasının kamuya açık olmaması: *İhlal; ihlal yok*

Yakalama girişimi sırasında bir şahsın bir polis tarafından öldürülmesi: *İhlal yok*

Olaylar: Başvuru bazı başvuruçuların oğlu, diğerlerinin yeğeni olan Moravia Ramsahai'nin 19 buçuk yaşındayken bir polis kurşunuyla Amsterdam'da öldürülmesiyle ilgilidir. Olay şöyle gelişmiştir: Bir cumartesi akşamı, bir festival sırasında, Moravia Ramsahai sahibini silahla tehdit etmek suretiyle bir scooter çalmıştır. Olay polise bildirilmiş, üniformalı iki polis, B. ve B., arabayla devriye gezerken kendilerine verilen tarife uyan birisinin kullandığı bir scooter görmüşlerdir. Polislerden biri şüpheliye doğru koşmuş ve onu yakalamaya çalışmıştır. Kısa süren bir mücadelenin sonucunda Moravia Ramsahai kendisini polisin elinden kurtarmayı başarmıştır. Polis Moravia Ramsahai'yi kemerinin arasından bir silah çıkarırken görmüş, o da silahını çıkarmış ve ona silahını yere bırakmasını emretmiş, ancak Ramsahai bu emre itaat etmeyi reddetmiştir. Bu arada ikinci polis memuru kullandığı arabadan inmiş ve Ramsahai'ye yaklaşmıştır. O anda Ramsahai silahını kaldırıp bu ikinci polis memuruna yöneltmiş ve polis memuru da silahını çıkarıp ona ateş etmiştir. Mağdur boynundan vurulmuş ve ambulans varana kadar da vefat etmiştir. Moravia Ramsahai'nin silahı dolu ve kullanılmaya hazır halde bulunmuştur.

Bir ceza soruşturması açılmıştır. B. ve B.nin de içinde olduğu bir polis birliği bu soruşturmayı kısmen yürütmüştür. Bu yerel polis birliği, soruşturmanın ilk 15 buçuk saatini yürütmüş, ondan sonrada milli polisten bir şef dedektif soruşturmayı devralmıştır. Şef dedektif raporunu B. ve B.nin çalıştığı karakolun yürüttüğü ceza soruşturmalarına bakan savcıya göndermiştir. Savcı, kurşunu sıkan polisin kendini savunduğuna ve dolayısıyla kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir. Başvuruçulara dosyaya bakma hakkı tanınmış ve bunlar da

savcının kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararına itiraz etmişlerdir. İstinaf mahkemesi kamuya kapalı bir yargılama sonucunda verdiği kamuya kapalı bir kararla savcının kararını onamıştır.

Hukuk: Polisin ölümle sonuçlanan atışı: Büyük Daire ölümle ilgili yapılan soruşturmanın niteliği ve bağımsızlığıyla ilgili kaygılar taşımaktadır: Olay yerinde hazır bulunan polisler ile kurşunun sıkılmasından sonra haber verilen polislerin olay anlatımlarında kurşunu sıkın kişi aynı değildir. Soruşturma açan ve soruşturmaya başlayan polisler B. ve B. gibi yerel polislerdir. Ancak Daire kararında yazıldığı şekliyle olaylara taraflardan ciddi bir itiraz gelmedi. Ayrıca Moravia Ramsahai'nin davranışıyla ilgili B. ve B. tarafından verilen ifadeler Moravia Ramsahai'nin aynı gün başkalarını tehdit etmek için silahını çıkarması gibi başka olaylarla da uyumludur. Bu koşullarda Büyük Daire davayı Daire tarafından oluşturulmuş olay anlatımı ışığında incelemeye karar vermiştir. Daire gibi o da ölümle sonuçlanan atışın “mutlak zorunlu” olma sınırını aşmadığını düşünmektedir.

Sonuç: İhlal yok (Oybirliğiyle).

Ölüm olayını çevreleyen koşullarla ilgili soruşturmanın etkililiği: Daire'nin aksine Büyük Daire bazı kusurların soruşturmanın uygunluğunu zayıflattığını düşünmektedir: B. ve B.nin elleri üzerinde atış izlerinin araştırılmamış olması, olayın yeniden canlandırılmasının yapılmamış olması, ilgili polislerin silah ve mühimmatlarına ilişkin hiçbir incelemenin yapılmamış olması ve ölümcül merminin mağdurda yol açtığı hasara ilişkin uygun bir tasvirin yapılmamış olması. Ayrıca B. ve B. birbirinden ayrı tutulmamış ve ancak üç gün sonra sorguya alınmışlardır. Kendi aralarında veya meslektaşlarıyla anlaştıklarına ilişkin hiçbir delil olmasa da, bu tip gizli anlaşma riskini azaltacak uygun tedbirlerin alınmamış olması bile tek başına önemli bir eksikliktir. İki polis memuru dışında olayı yakından gören hiçbir tanığın bulunmayışı bu eksiklikleri daha da can sıkıcı hale getirmektedir.

Sonuç: Soruşturmanın yetersizliğinden dolayı ihlal (Dörde karşı on üç oyla).

Polis soruşturmasının bağımsızlığı sorusuyla ilgili olarak, ölüm ile şef dedektifin müdahalesi arasında on beş buçuk saat geçmiştir. Bu süre içerisinde soruşturmanın önemli bir kısmı B. ve B.nin bağlı olduğu polis birliği tarafından yürütülmüştür. Hükümet, bu olayda olay yerinin korumaya alınması dışında yerel polisin hemen müdahale etmesini gerektirecek özel koşulların varlığını ortaya koyamamıştır. Milli polisin olay yerine ortalama bir buçuk saatte ulaşabildiği dikkate alındığında, on beş buçuk saat kabul edilemez bir süredir. Milli polisin soruşturmayı devralmasından sonra, yerel polis tarafından milli polisin talebiyle ve onun sorumluluğu altında yürütülen soruşturmaya dair işlemlere gelince, milli polis tarafından oynanan rol yerel polisin bağımsız olmamasından kaynaklanan kusurları gidermeye yetmemektedir.

Sonuç: Soruşturmayı yürüten polisin yeteri kadar bağımsız olmamasından dolayı ihlal (Bire karşı on altı oyla).

Savcının rolüne gelince, polis soruşturması B. ve B. ile iş arkadaşlarının bağlı bulunduğu savcı tarafından denetlenmiştir. Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar da, kendisine başsavcı tarafından verilen yetkilere dayanarak, aynı savcı tarafından alınmıştır. Bilgi ve destek için savcılar ister istemez polise başvururlar. Bu durum, tek başına, savcılarının polis karşısında bağımsız olmadıkları sonucuna varmaya yetmez. Ancak bir savcının belli bir polis birliğiyle yakın bir iş ilişkisi içinde bulunuyor olması sorun doğurabilir. Özellikle yerel polisinde soruşturmaya katıldığı düşünüldüğünde, bu olayda soruşturmanın yerel polisle

hiçbir ilişkisi olmayan bir savcı tarafından denetlenmesi tercih edilirdi. Ancak bu böyle olmakla birlikte, Hollanda'da savcıların bağımsızlık derecelerini ve soruşturmanın gerçek sorumluluğunun başsavcıya ait olduğunu da dikkate almak gerekmektedir. Ayrıca, başvuruçularında başvurdukları, bağımsız bir mahkeme aracılığıyla denetleme yolu da açıktı.

Sonuç: Denetlemeyi yapan savcının konumuyla ilgili olarak ihlal yok (Dörde karşı on üç oyla).

Başvuruçuların soruşturmaya katılma dereceleri: Daire gibi Büyük Daire de başvuruçuların kovuşturmaya yer olmadığına dair kararla ilgili yargılamaya etkili bir şekilde katılmalarını sağlayacak kadar soruşturmanın ortaya çıkardığı bilgilere ulaştıklarını düşünmektedir.

Sonuç: İhlal yok (Oybirliğiyle).

Kovuşturmaya yer olmadığına dair karara karşı başvuruçular tarafından başlatılan *yargılama ile istinaf mahkemesi kararının kamuya kapalı olması:*

Daire gibi Büyük Daire'de bu yargılamanın kamuya açık olmasına gerek olmadığını düşünmektedir. Ancak Daire'den farklı olarak Büyük Daire, istinaf mahkemesinin kararının da kamuya açıklanmasına gerek olmadığını düşünmektedir. Başvuruçular soruşturma dosyasının tamamına ulaşabilmiş, istinaf mahkemesi önünde yapılan duruşmaya etkili bir şekilde katılabilmiş ve kendilerine gerekçeli karar tebliğ edilmiştir. Dolayısıyla, başvuruçulardan veya istinaf mahkemesinden bilgi saklanması çok düşük bir ihtimaldi. Ayrıca başvuruçuların kendileri kararı kamuoyuna açıklayabilirlerdi. Dolayısıyla, davanın yetkililer tarafından ört bas edilmesi tehlikesini önleyecek kadar kamuya açıklık şartı sağlanmıştı.

Sonuç: İhlal yok (İkiye karşı on beş oyla).

AIHM, dörde karşı on üç oyla, 6. maddenin savcının kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararına karşı başvuruçular tarafından, Hollanda Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 12. maddesine dayanılarak, açılan yargılamaya uygulanmayacağı sonucuna varmıştır.

Madde 41 – Manevi zarar için 20 000 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour

européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.